

LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 20¹, 20², 22, 30, 32, 48, 49, 51 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 13¹, 20³ STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO NR. XIV-1169 18 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2540(2) DERINIMO PAŽYMA

Eil. Nr.	Suinteresuotos institucijos pavadinimas, rašto data	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies į suinteresuotos institucijos pastabas ir pasiūlymus
1.	UAB „L-VĖJAS“, 2024-02-14	<p>Tiek Įstatymo projektu, tiek ir Nutarimo projektu yra siūloma gamybos įmokos prievolę atgaline tvarka taikyti tokiems gamintojams, kurie leidimus gaminti elektros energiją gavo bet kuriuo metu iki ir po 2023 m. liepos 1 d. Įstatymo projekto ir Nutarimo projekto skirtumas tik tas, kad Įstatymo projektu gamybos įmokos prievolės taikymą atgaline tvarka siūloma aktyvuoti iškart nuo būsimo įstatymo įsigaliojimo, o Nutarimo projektu – nuo 2027 m. liepos 1 d.</p> <p>Bendrovė nepritaria Įstatymo projektu ir Nutarimo projektu siūlomam Įstatymo Nr. XIV-1169 18 straipsnio 5 dalies pakeitimui ir rekomenduoja apskritai atsisakyti šios įstatymų leidėjo jau įtvirtintos nuostatos keitimo, paliekant galioti teisėtą ir pagrįstą jos redakciją, įtvirtintą Įstatymo Nr. XIV-2390 2 straipsnio 2 dalimi.</p> <p>Pirma, gamybos įmoka Lietuvos Respublikos nacionalinėje teisėje įtvirtinta Įstatymu Nr. XIV-1169, priimtu 2022 m. birželio 23 d. ir įsigaliojusiu 2022 m. liepos 8 d., AIEĮ papildžius nauju 13¹ straipsniu, kuris vėliau buvo pakoreguotas Įstatymu Nr. XIV-2390, o įsigaliojo 2024 m. sausio 1 d.</p> <p>Įstatymų leidėjas, atsižvelgdamas į AIEĮ 13¹ straipsniu nustatomo teisinio reguliavimo naujumą, tiek Įstatyme Nr. XIV-1169, tiek ir vėlesniuose jo pakeitimuose nuosekliai laikėsi pozicijos, kad gamybos įmokos prievolė taikytina tiems gamintojams, kurie elektros energijos gamybos veiklą pradėjo po 2023 m. liepos 1 d. Įstatymų leidėjas jokia apimtimi nebuvo ir nėra numatęs šios prievolės galiojimo atgaline tvarka, privalomai įtraukiant visus gamintojus, nepriklausomai nuo jų vykdomos elektros energijos gamybos veiklos pradžios.</p> <p>Tokia įstatymų leidėjo pozicija yra teisėta ir pagrįsta, įvertinus Lietuvos Respublikos teisėje galiojantį bendrąjį teisės principą <i>lex retro non agit</i>, kuris reiškia, kad teisės aktų galia turi būti nukreipta tik į ateitį.</p> <p>Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (toliau – Konstitucinis Teismas) ne kartą yra konstatavęs, jog konstitucinis teisinės valstybės</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pažymėtina, kad įstatymų ir kitų teisės aktų grįžtamoji galia neleidžiama (<i>lex retro non agit</i>) ir teisės aktų galia turi būti nukreipta į ateitį; įstatymai turi būti taikomi tiems faktams ir pasekmėms, kurie atsiranda po šių įstatymų įsigaliojimo.</p> <p>Gamybos įmokos mokėjimo taikymas visiems elektros energijos gamintojams nepažeidžia <i>lex retro non agit</i> principo ir nereiškia, kad įstatymas yra taikomas atgal. Gamybos įmoka bus renkama tik nuo to laikotarpio, kai įsigaliojo gamybos įmoką reglamentuojantis straipsnis, t. y. įmokos bus renkamos į ateitį, t. y. už ateityje pagamintą elektros energiją, o ne už praeityje pagamintą elektros energiją. Tai reiškia, kad įstatymas taikomas tiems faktams ir pasekmėms, kurie atsiranda po įstatymo įsigaliojimo dienos. Gamybos įmokos reglamentavimas įsigaliojo 2024-01-01, todėl gamybos įmoka bus renkama už pagamintą elektros energiją nuo 2024-01-01.</p> <p>UAB „L-VĖJAS“ dėstomi argumentai taikytini vertinant teisėtų lūkesčių apsaugos principą šiuo aspektu, kad elektros energijos gamintojai negalėjo iš anksto įvertinti, jog už pagamintą elektros energiją saulės šviesos energijos, vėjo ir (ar) biodujų elektrinėse bus privaloma mokėti gamybos įmoką ir taip įsivertinti savo sutarčių vykdymo laikotarpius bei investicijų atsipirkimą.</p> <p>Energetikos ministerija atkreipia dėmesį, kad sutinka, jog turi būti užtikrinti visų asmenų teisėti lūkesčiai, būtent šiais argumentais vadovaujamosi ir Nutarimo projekte. Siekiant užtikrinti teisėtus lūkesčius yra nustatomas pereinamasis</p>

		<p>principas suponuoja įvairius reikalavimus įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams, <i>inter alia</i> tai, kad teisės aktų galia turi būti nukreipta į ateitį, įstatymų ir kitų teisės aktų grįžtamoji galia neleidžiama (<i>lex retro non agit</i>), nebent teisės aktu būtų sušvelninama teisinių santykių subjekto padėtis ir kartu nebūtų pakenkiama kitiems teisinių santykių subjektams (<i>lex benignior retro agit</i>) (pvz., Konstitucinio Teismo 2011 m. spalio 25 d., 2012 m. birželio 29 d., 2018 m. birželio 19 d. nutarimai).</p> <p>Kasacinio teismo jurisprudencijoje dėl teisės normos galiojimo laiko atžvilgiu nurodoma, kad teisinio reguliavimo srityje galioja taisyklė <i>lex retro non agit</i> – teisės aktas neturi atgalinio veikimo galios, todėl teisės aktai paprastai netaikomi tiems įvykusiems teisiniams faktams ir teisiniams padariniams, kurie atsirado iki naujai priimto teisės akto įsigaliojimo (pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. gruodžio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-568/2014 ir joje nurodyta kasacinio teismo praktika).</p> <p>AIEĮ 13¹ straipsniu įtvirtintas gamybos įmokos imperatyvas objektyviai negali būti laikomas sušvelninančiu teisinių santykių subjektų padėtį, kadangi gamybos įmokos prievolė reiškia papildomą finansinę naštą gamintojams, reikšmingai neigiamai paveiksiančią jų vykdomos elektros energijos gamybos veiklos pajamas ir, atitinkamai, investicijų į elektros energijos gamybos pajėgumų plėtrą ar įsigijimą savalaikę grąžą.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, Bendrovės vertinimu, gamybos įmokos prievolės taikymas atgaline tvarka nustatant tokios įmokos mokėjimo pareigą gamintojams, kurie investicijas į atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrą ar įsigijimą planavo iki Įstatymo Nr. XIV-1169 priėmimo ir (ar) pradėjo elektros energijos gamybos veiklą iki šio įstatymo 18 straipsnio 5 dalyje numatytos 2023 m. liepos 1 d., pažeistų <i>lex retro non agit</i> principą, kaip vieną esminių konstitucinio teisinės valstybės principo elementų.</p>	<p>laikotarpis, per kurį elektros energijos gamintojai galėtų užbaigti sutartinius įsipareigojimus su bendruomeninėmis organizacijomis ir pereiti prie gamybos įmokos mokėjimo.</p>
2.	UAB „L-VĖJAS“, 2024-02-14	<p>Antra, gamintojai, pradėję elektros energijos gamybos pajėgumų plėtrą ar tokius pajėgumus įsigiję iki Įstatymo Nr. XIV-1169 priėmimo 2022 m. birželio 23 d., į savo investicinius planus jokia apimtimi neįtraukė ir objektyviai negalėjo įtraukti potencialių gamybos įmokos sąnaudų. Atitinkamai, tokios sąnaudos nebuvo numatytos gamintojui planuojant elektrinės statybos ar įsigijimo kaštus (CAPEX), elektros energijos gamybos veiklos operacines sąnaudas (OPEX) ir (ar) bet kokias kitas sąnaudas bei jų padengimą, įskaitant investicijų grąžą ir pelno maržą, gamintojo pajamomis prekiaujant pagaminta elektros energija pagal sudarytas ilgalaikes pirkimo-pardavimo sutartis (PPA) ar elektros energijos biržoje.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Energetikos ministerija atkreipia dėmesį, kad sutinka, jog turi būti užtikrinti visų asmenų teisėti lūkesčiai, būtent šiais argumentais vadovaujamas ir Nutarimo projekte. Siekiant užtikrinti teisėtus lūkesčius yra nustatomas pereinamasis laikotarpis, per kurį elektros energijos gamintojai galėtų užbaigti sutartinius įsipareigojimus su bendruomeninėmis organizacijomis ir pereiti prie gamybos įmokos mokėjimo.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 13¹ straipsnio 7 dalyje įtvirtinta, kad gamybos įmokos</p>

	<p>Įstatymų leidėjas, Įstatymo Nr. XIV-1169 18 straipsnio 5 dalyje numatęs gamybos įmokos taikymą tik po 2023 m. liepos 1 d. pradėtoms eksploatuoti elektrinėms, patvirtino gamintojams, kad jų iki tol atlikti investiciniai sprendimai yra saugūs, o valstybė garantuoja aiškią ir skaidrią teisinio reguliavimo aplinką, kurioje asmenų ūkinės komercinės veiklos sąlygos atgaline tvarka nėra bloginamos ar kitaip apsunkinamos.</p> <p>Tokiu būdu elektros energijos gamintojai įgijo teisėtą lūkestį, kad jų atliktų investicijų grąža nebus sumažinta gamybos įmokos prievole, jei elektrinė bus pradėta eksploatuoti (t. y., gautas leidimas gaminti elektros energiją ar teisė gaminti elektros energiją elektrinėje bus patvirtinta kitais teisės aktuose numatytais pagrindais) iki 2023 m. liepos 1 d.</p> <p>Tuo tarpu Įstatymo projektu ir Nutarimo projektu šią įstatymų leidėjo poziciją siūloma keisti iš esmės, numatant gamybos įmokos taikymą atgaline tvarka nepriklausomai nuo elektros energijos gamybos veiklos elektrinėje pradžios ir ignoruojant bei pažeidžiant ankstesniais įstatymų leidėjo sprendimais įtvirtintą gamintojų teisėtą lūkestį.</p> <p>Pabrėžtina, kad AIEĮ 13¹ straipsnio 3 dalies pagrindu taikoma 1 Eur/MWh gamybos įmoka turėtų itin reikšmingą įtaką planuojant investicijas į atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtrą ir jų dengimą gaunamomis pajamomis už pagamintą elektros energiją. Bendrovės eksploatuojamoje Elektrinėje pagamintos ir į elektros tinklus patiektos elektros energijos metinis kiekis sudaro apie 240 GWh, kas reikštų, jog pritaikyta gamybos įmoka sąlygotų apie 240 000 Eur Bendrovės papildomai patiriamų sąnaudų kiekvienais metais. Šių sąnaudų Bendrovė jokia apimti neįsivertino ir negalėjo įsivertinti statydama Elektrinę, o taip pat neįtraukė į šiuo metu sudarytą 9,5 metų trukmės ilgalaikę elektros energijos pirkimo-pardavimo sutartį (PPA) su išpirkimo (angl. <i>off-take</i>) mechanizmu. Todėl Įstatymo projektu ir Nutarimo projektu siūlomas gamybos įmokos prievolės taikymas Bendrovei atgaline tvarka iš esmės iškreiptų planuotą Elektrinės projekto atsiperkamumą ir tikėtina sąlygotų vykdomos elektros energijos gamybos veiklos nuostolingumą, tuo pažeidžiant Bendrovės ir Encavis AG, kaip investuotojo, teisėtus lūkesčius ir juos saugantį teisinės valstybės principą.</p> <p>Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad neatsiejami teisinės valstybės principo elementai yra teisėtų lūkesčių apsauga, teisinis tikrumas ir teisinis saugumas. Teisėtų lūkesčių apsaugos principas suponuoja valstybės, taip pat valstybės valdžią įgyvendinančių bei kitų valstybės institucijų pareigą laikytis valstybės priimtų įsipareigojimų. Šis principas taip pat reiškia įgytų teisių apsaugą, t. y., asmenys turi teisę pagrįstai tikėtis, kad jų pagal galiojančius įstatymus ar kitus teisės aktus,</p>	<p>nemoka gamintojai, kurie laimėjo šio įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nurodytą skatinimo kvotų paskirstymo aukcioną arba šio įstatymo 22 ir (ar) 22¹ straipsniuose nurodytą (nurodytus) konkursą (konkursus).</p> <p>Pabrėžtina, kad gamybos įmokos neprivalo mokėti ir gamintojai, kurie fiksuotą tarifą įgijo aukciono būdu, kaip tai numatyta Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje, ir gamintojai, kurie elektros energiją gamina jūrinio vėjo technologijos būdu.</p> <p>Taip pat atsižvelgiant į Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) pastabą ir Energetikos ministerijos tikslą, kad gamybos įmokos neprivalo mokėti elektros energijos gamintojai, kurie įgijo teisę į fiksuotą tarifą, siūloma patikslinti atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 13¹ straipsnio 7 dalį nurodant, kad ir ne aukciono būdu įgytas fiksuotas tarifas suteikia teisę nemokėti gamybos įmokos.</p> <p>Pažymėtina, kad įstatymų ir kitų teisės aktų grįžtamoji galia neleidžiama (<i>lex retro non agit</i>) ir teisės aktų galia turi būti nukreipta į ateitį; įstatymai turi būti taikomi tiems faktams ir pasekmėms, kurie atsiranda po šių įstatymų įsigaliojimo.</p> <p>Gamybos įmokos mokėjimo taikymas visiems elektros energijos gamintojams nepažeidžia <i>lex retro non agit</i> principo ir nereiškia, kad įstatymas yra taikomas atgal. Gamybos įmoka bus renkama tik nuo to laikotarpio, kai įsigaliojo gamybos įmoką reglamentuojantis straipsnis, t. y. įmokos bus renkamos į ateitį, t. y. už ateityje pagamintą elektros energiją, o ne už praeityje pagamintą elektros energiją. Tai reiškia, kad įstatymas taikomas tiems faktams ir pasekmėms, kurie atsiranda po įstatymo įsigaliojimo dienos. Gamybos įmokos reglamentavimas įsigaliojo 2024-01-01, todėl gamybos įmoka bus renkama už pagamintą elektros energiją nuo 2024-01-01.</p>
--	--	---

		<p>neprieštaraujančius Lietuvos Respublikos Konstitucijai, įgytos teisės bus išlaikytos nustatytą laiką ir galės būti realiai įgyvendinamos (pvz., Konstitucinio Teismo 2001 m. liepos 12 d., 2002 m. lapkričio 5 d., 2003 m. kovo 4 d., 2003 m. kovo 17 d., 2008 m. gruodžio 24 d. nutarimai, 2010 m. balandžio 20 d. sprendimas).</p> <p>Taigi, Įstatymu Nr. XIV-1169 įstatymų leidėjo garantuota gamintojų, savo eksploatuojamose elektrinėse pradėjusių elektros energijos gamybos veiklą iki 2023 m. liepos 1 d., teisėtų lūkesčių dėl atgaline tvarka netaikomos gamybos įmokos prievolės apsauga yra garantuojama konstitucinio teisinės valstybės principo. Pabrėžtina ir tai, kad Nutarimo projekte teikiamas siūlymas 4 metų laikotarpiui (t. y., iki 2027 m. liepos 1 d.) atidėti gamybos įmokos prievolės taikymą atgaline tvarka niekaip nekompensuoja įstatymų leidėjo suformuoto teisėto lūkesčio, kad gamybos įmoka atgaline tvarka apskritai nebus taikoma.</p>	
3.	UAB „L-VĖJAS“, 2024-02-14	<p>Trečia, gamybos įmoka pagal savo prievolinę prigimtį ir tikslus gali būti kvalifikuojama kaip viešųjų paslaugų įpareigojimas, kaip jis yra apibrėžiamas Elektros energijos vidaus rinkos direktyvos (ES) 2019/944 9 straipsnyje. Tai reiškia, kad valstybės 4inkl nustatyta leidimų statyti naujus gamybos pajėgumus išdavimo tvarka, kuri privalo būti objektyvi, skaidri ir nediskriminuojanti, <i>inter alia</i> turi numatyti ir gamintojams privalomai taikomų viešųjų paslaugų įpareigojimų kriterijus, kaip tą imperatyviai nustato konjunktyviai taikomos Direktyvos 8 straipsnio 1 dalies ir 2 dalies I punkto nuostatos.</p> <p>Siekis įstatymo lygiu įtvirtinti gamybos įmokos prievolę, taikytina po 2023 m. liepos 1 d. pradėtoms eksploatuoti elektrinėms, gamintojams tapo žinomas tik 2022 m. gegužės-birželio mėnesiais pradėjus viešąsias konsultacijas dėl Įstatymo Nr. XIV-1169 projekto taip vadinamame „proveržio“ teisės aktų pakete. Iki to laiko, galimos gamybos įmokos prievolės teisinis pobūdis ir turinys nebuvo žinomi, o jos potenciali finansinė našta jokia apimtimi nebuvo vertinama gamintojams sudarant su 4inkleų operatoriais ketinimų protokolus, prisiimant elektrinės statybos įsipareigojimus, juos užtikrinant pateiktomis banko garantijomis ir gaunant leidimus plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus. Toks potencialios gamybos įmokos taikymas, pabrėžtina – tik po 2023 m. liepos 1d. pradėtoms eksploatuoti elektrinėms, tapo aiškus tik 2022 m. birželio 23 d. įstatymų leidėjui priėmus Įstatymą Nr. XIV-1169.</p> <p>Taigi, iki Įstatymo Nr. XIV-1169 priėmimo Lietuvoje taikyta elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių pajėgumų plėtros autorizavimo tvarka jokia apimtimi nenumatė gamintojams taikomos gamybos įmokos prievolės, o gamintojai (elektrinių vystytojai) jos</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Dėl teisėtų lūkesčių ir įstatymo galiojimo atgal žiūrėti argumentus prie pastabų Nr. 1 ir Nr. 2.</p> <p>Dėl Direktyvos (ES) 2019/944 taikymo. Gamybos įmokos reglamentavimas atitinka 2023 m. spalio 18 d. Europos Parlamento ir tarybos direktyvą (ES) 2023/2413, kuria iš dalies keičiami Direktyva (ES) 2018/2001, Reglamentas (ES) 2018/1999 ir Direktyva 98/70/EB, kiek tai susiję su skatinimu naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, ir panaikinama Tarybos direktyva (ES) 2015/652.</p> <p>Direktyvos (ES) 2023/2413 15d straipsnio 2 dalyje įtvirtinta, kad valstybės narės skatina visuomenės pritarimą atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektams vietos bendruomenių tiesioginiu ir netiesioginiu dalyvavimu tuose projektuose.</p> <p>Gamybos įmokos Lietuvoje įtvirtinimo tikslas – skatinti bendruomenes ir jų organizacijas palankiau žiūrėti į atsinaujinančių energijos išteklių plėtrą jų teritorijoje. Tai atitinka Direktyvos (ES) 2023/2413 15d straipsnio 2 dalyje keliamą reikalavimą valstybėms narėms skatinti visuomenės pritarimą atsinaujinančių išteklių energijos projektams.</p>

		<p>negalėjo įvertinti priimdami investicinius sprendimus dėl elektrinių plėtros. Todėl gamybos įmokos prievolės taikymas atgaline tvarka, kaip siūloma Įstatymo projektu ir Nutarimo projektu, galėtų būti vertinamas kaip Direktyvos 8 ir 9 straipsniuose įtvirtintų valstybėms narėms privalomų reikalavimų, o tuo pačiu ir Europos Sąjungos elektros energijos vidaus rinkos taisyklių pažeidimu.</p> <p>Pabrėžtina ir tai, kad Europos Sąjungos energetikos teisė yra grindžiama technologinio neutralumo principu, reiškiančiu, kad teisinio reguliavimo priemonės neteikia prioriteto konkrečioms energetikos sektoriaus technologijoms. Priešingai šiam principui, AIEĮ 13¹ straipsnio pagrindu įtvirtina gamybos įmoka selektyviai taikoma tik gamintojams, elektros energiją gaminantiems saulės šviesos energijos, vėjo ir (ar) bičių elektrinėse. Objektiviai nėra suprantama, kodėl gamybos įmoka nėra taikoma kitus atsinaujinančius energijos išteklius ir (ar) iškastinį kurą naudojančioms gamintojams. Dėl šios priežasties, nors technologinio neutralumo principas yra menkai institucionalizuotas Europos Sąjungos energetikos teisėkūros ir teisės taikymo praktikoje, AIEĮ 13¹ straipsnyje įtvirtinta gamybos įmoka galėtų būti kvestionuojama jos atitikties viešųjų paslaugų įpareigojimų ir valstybės pagalbos privalomiems reikalavimams, įskaitant skaidrumą, proporcingumą, pagrįstumą ir nediskriminacinį pobūdį.</p> <p>Galiausiai būtina atkreipti dėmesį į tai, kad gamybos įmoka, o ypač jos prievolės taikymas atgaline tvarka, neigiamai paveiks investuotojų pasitikėjimą Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos investicine aplinka ir potencialiai turės neigiamų pasekmių tiek įgyvendinant Europos Sąjungos lygiu Lietuvos Respublikos priimtus įsipareigojimus dėl atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros ir skatinimo, tiek ir nacionalinės „žaliosios“ energetikos strategijos tikslus.</p>	<p>Jeigu ir būtų traktuojama, kad gamybos įmoka atitinka viešųjų paslaugų įpareigojimus, gamybos įmokos reglamentavimas nediskriminuoja skirtingų įmonių ir užtikrina konkurencingą aplinką tarp veikiančių įmonių. Priešingai, nenustačius, kad gamybos įmoką privalo mokėti visi elektros energijos gamintojai kyla rizika dėl konkurencingos aplinkos neužtikrinimo.</p> <p>Direktyvoje (ES) 2019/944 nurodyta, kad tiek, kiek priemonės, kurių valstybės narės imasi vykdydamos viešųjų paslaugų įpareigojimus, sudaro valstybės pagalbą pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį apie jas privaloma pranešti Komisijai.</p> <p>Šiuo atveju, nustatymas, kad gamybos įmoką privalo mokėti visi elektros energijos gamintojai užtikrina sąžiningą konkurenciją ir apie tokią priemonę neprivaloma pranešti Europos Komisijai.</p> <p>Gamybos įmokos tikslas mažinti visuomenės pasipriešinimą atsinaujinančių energijos išteklių plėtrai. Iškastinį kurą naudojančioms gamintojams yra taikomi kiti reikalavimai ir kitos priemonės skatinančios pereiti prie atsinaujinančių energijos išteklių.</p>
4.	Lietuvos saulės energetikos asociacija, 2024-02-14,	<p>Nepriklausomai nuo to kada gautas leidimas gaminti elektros energiją gamybos įmokos surinkimas ir taikymas turi būti taikomas gamintojams, kurie yra gavę Plėtoti elektros energijos pajėgumus po šio įstatymo įsigaliojimo dienos. Kitu atveju bus pažeidžiami teisėti lūkesčiai taip pažeidžiant Konstitucijos 46 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą ūkinės veiklos laisvę ir iniciatyvą, paneigiant sutarčių laisvės principą, asmenų teisėtus lūkesčius.</p> <p>O kažkoks pereinamojo laikotarpio taikymas būtų laikomas teisės aktu taikymą atgaline tvarka.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Dėl teisėtų lūkesčių ir įstatymo galiojimo atgal žiūrėti argumentus prie pastabų Nr. 1 ir Nr. 2.</p> <p>Papildomai atkreiptinas dėmesys, kad Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 13¹ straipsnio 7 dalyje įtvirtinta, kad gamybos įmokos nemoka gamintojai, kurie laimėjo šio įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nurodytą skatinimo kvotų paskirstymo aukcioną arba šio įstatymo 22 ir (ar) 22¹ straipsniuose nurodytą (nurodytus) konkursą (konkursus).</p>

		<p>LSEA išsako griežtą poziciją, kad toks teisėkūros taikymas yra itin ydinga praktika sektoriuje ir pasisako prieš bet kokius veiksmus taikant ir kuriant įstatyminę bazę neigiamai paveikiančią jau veikiančias Gamintojų saulės elektrinės pradėtas vystyti po Valstybinės reguliavimo tarnybos patvirtinto ir išduoto leidimo Plėtoti energetinius pajėgumus.</p> <p>SIŪLYMAS:</p> <p>„1. Įstatymo projekte pateiktas pasiūlymas nustatyti, kad atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įmokos (toliau – gamybos įmoka) mokėjimas būtų taikomas gamintojams, gavusiems Leidimą plėtoti energetinius pajėgumus po Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 20¹, 20², 22, 30, 32, 48, 49, 51 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13¹, 20³ straipsniais įstatymo Nr. XIV-1169 (toliau – Įstatymas Nr. XIV-1169) 7 straipsnio įsigaliojimo pradedančias veikti saulės šviesos energijos, vėjo ir biodujų elektrines.”</p>	<p>Pabrėžtina, kad gamybos įmokos neprivalo mokėti ir gamintojai, kurie fiksuotą tarifą įgijo aukciono būdu, kaip tai numatyta Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje, ir gamintojai, kurie elektros energiją gamina jūrinio vėjo technologijos būdu.</p> <p>Taip pat atsižvelgiant į VERT pastabą ir Energetikos ministerijos tikslą, kad gamybos įmokos neprivalo mokėti elektros energijos gamintojai, kurie įgijo teisę į fiksuotą tarifą, siūloma patikslinti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 13¹ straipsnio 7 dalį nurodant, kad ir ne aukciono būdu įgytas fiksuotas tarifas suteikia teisę nemokėti gamybos įmokos.</p>
5.	Lietuvos saulės energetikos asociacija, 2024-02-14,	<p>Prieštaraujame siūlymui pritarti, kad gamybos įmoką privalo mokėti visi elektros energijos gamintojai ir siūlome jo netaikyti saulės šviesos elektrinėse generuojantiems šaltiniams, kadangi taip būtų pažeisti teisėti lūkesčiai veikti neatsižvelgus kokių neigiamų padarinių sukeltų padidėjusi mokestinė našta jau eksploatuojantiems gamybos šaltiniams, kurių pinigų srautai yra suskaičiuoti ir įvertinti su visais turimais išipareigojimais kreditoriams. Toks įstatymo taikymas pažeistų tvarų verslo veikimą ir sukeltų neigiamų ekonominių bei finansinių padarinių taip pažeidžiant Konstitucijos 46 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą ūkinės veiklos laisvę ir iniciatyvą, paneigiant sutarčių laisvės principą, asmenų teisėtus lūkesčius.</p> <p>Pereinamojo laikotarpio taikymas būtų laikomas teisės aktų taikymu atgaline tvarka ir neužtikrins elektros energijos gamintojų teisėtų lūkesčių ir pažeis sąžiningos konkurencijos laisvės principus, kadangi tokie Gamintojai projektus vystė pagal anksčiau galiojusius teisės aktus ir aplinkybes, mokestinę naštą ir galiojusius procesus prisiimdami labai didelę riziką.</p> <p>SIŪLYMAS:</p> <p>„3. Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus dėl teisėtų lūkesčių užtikrinimo ir į Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. gruodžio 19 d. priimtą Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 20¹, 20², 22, 30, 32, 48, 49, 51 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13¹, 20³ straipsniais įstatymo Nr. XIV-1169 7 ir 18</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Dėl teisėtų lūkesčių ir įstatymo galiojimo atgal žiūrėti argumentus prie pastabų Nr. 1 ir Nr. 2.</p>

	<p>straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XIV-2390 (toliau – Įstatymas Nr. XIV-2390), siūloma pritarti, kad gamybos įmoką privalo mokėti energijos gamintojai, kurie gavo Leidimą plėtoti energetinius pajėgumus po šio įstatymo įsigaliojimo dienos, todėl projektu keičiamo Įstatymo Nr. XIV-1169 18 straipsnio 5 dalį siūlytina išdėstyti taip:</p> <p>„5. Šio įstatymo 7 straipsnyje nurodytos atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmokos mokėjimas taikomas gamintojams gavusiems Leidimą plėtoti energetinius pajėgumus po šio įstatymo įsigaliojimo dienos. Kai leidimas Plėtoti energetinius gamybos pajėgumus nereikalingas, šio įstatymo 7 straipsnyje nurodytos atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įmokos mokėjimas taikomas gamintojams gavusiems Prijungimo sąlygas prijungti elektros įrenginius, kurias išduoda tinklų operatorius iki 100 kW įrengtosios galios elektrinėms, hibridinėms elektrinėms įrengti, gavusiems po šio įstatymo įsigaliojimo dienos.”</p>	
--	---	--

Tvarios energetikos politikos grupės vadovė

Lina Sveklaite

Tvarios energetikos politikos grupės patarėja

Brigita Banuškevičė